

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Łodzi

LLO.410.013.01.2021

Pan
Stanisław Kosmowski
Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego
im. J. Dziubińskiej w Zduńskiej Dąbrowie
Zduńska Dąbrowa 64
99-440 Zduny

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/047 Baza dydaktyczna szkół rolniczych w Polsce

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. J. Dziubińskiej w Zduńskiej Dąbrowie ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Stanisław Kosmowski, Dyrektor Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. J. Dziubińskiej w Zduńskiej Dąbrowie ² , od 1 września 2017 r. (akta kontroli str. 3-4)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Zapewnienie przez szkoły odpowiedniej do potrzeb kadry i prawidłowej organizacji procesu kształcenia i przygotowania w zawodach rolniczych. 2. Zapewnienie przez szkoły odpowiedniej infrastruktury do kształcenia i przygotowania w zawodach rolniczych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2018 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych, z uwzględnieniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, mających istotny wpływ na działalność objętą kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Michał Maćkiewicz, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LLO/76/2021 z 05.05.2021 r. Mateusz Fajst - Świącicki, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LLO/77/2021 z 05.05.2021 r. (akta kontroli str.1-2)

¹ Dalej: Szkoła.

² Dalej: Dyrektor Szkoły.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Szkoły w zakresie zapewnienia odpowiedniej kadry i infrastruktury do prawidłowej organizacji i kształcenia w zawodach rolniczych.

W latach 2018 – 2021 (do czasu zakończenia czynności kontrolnych) Szkoła zapewniła odpowiednie warunki kadrowe i organizacyjne kształcenia w zawodach rolniczych. Szkoła zapewniła kadre pedagogiczną posiadającą odpowiednie kwalifikacje, a organizacja kształcenia zarówno teoretycznego, jak i praktycznego, umożliwiała realizację wymagań określonych w przyjętych programach nauczania.

Szkoła posiadała zaplecze dydaktyczne pozwalające na odpowiednie kształcenie zawodowe uczniów oraz zapewniła bezpieczne i higieniczne warunki pracy i nauki. Szkoła w ramach uzupełnienia bazy dydaktycznej współpracowała z podmiotami zewnętrznymi oraz indywidualnymi gospodarstwami rolnymi.

Szkoła nie posiadała pełnego ogrodzenia terenu, jednakże do czasu zakończenia czynności kontrolnych NIK, zostało ono uzupełnione.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie przez szkoły odpowiedniej do potrzeb kadry i prawidłowej organizacji procesu kształcenia i przygotowania w zawodach rolniczych

Opis stanu faktycznego

1.1. W okresie objętym kontrolą Szkoła prowadziła kształcenie w zawodach: technik rolnik, technik weterynarii oraz architektury krajobrazu.

(akta kontroli str. 5-64, 345-350)

W latach szkolnych 2018/2019 – 2020/2021 liczba nauczycieli kształcenia zawodowego (przedmiotów teoretycznych oraz praktycznej nauki zawodu) wzrosła z 17 osób w roku szkolnym 2018/2019 do 22 osób w roku szkolnym 2020/2021, wśród których (w roku szkolnym 2020/2021) dziewięć osób posiadało stopień awansu nauczyciela dyplomowanego, trzy osoby nauczyciela mianowanego, cztery nauczyciela kontraktowego, jedna osoba nauczyciela stażysty. Pięć osób nie posiadało stopnia awansu zawodowego.

(Akta kontroli str. 326-328, 334-335)

W okresie objętym kontrolą Dyrektor Szkoły zapewnił odpowiednio przygotowaną kadre pedagogiczną do kształcenia w zawodach technik rolnik, technik weterynarii oraz technik architektury krajobrazu.

W roku szkolnym 2019/2020, w przypadku czterech osób, Dyrektor Szkoły uzyskał zgodę organu prowadzącego szkołę na zatrudnienie nauczyciela jako osoby posiadającej przygotowanie zawodowe uznane przez dyrektora szkoły za odpowiednie do prowadzenia zajęć z zakresu kształcenia zawodowego (w zawodzie technik weterynarii). Pozostali nauczyciele teoretycznych przedmiotów zawodowych oraz praktycznej nauki zawodu posiadali kwalifikacje określone w § 3 ust. 1- 2 oraz w § 6 rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

szczegółowych kwalifikacji wymaganych dla nauczycieli i w roku szkolnym prowadzili zajęcia, do których mieli przygotowanie zawodowe.

(akta kontroli str. 198-228, 326-327, 329-333)

Spośród nauczycieli teoretycznej i praktycznej nauki zawodu w roku szkolnym 2020/2021 dwie osoby osiągnęły wiek emerytalny. Ponadto jeden nauczyciel osiągnie wiek emerytalny w 2022 r. Średnia wieku wszystkich nauczycieli teoretycznej i praktycznej nauki zawodu w Szkole wynosiła 47 lat.

(akta kontroli str. 326-327, 329-333)

1.2. W okresie objętym kontrolą Szkoła nie była zmuszona do rezygnacji z prowadzenia zajęć kształcenia zawodowego teoretycznego bądź praktycznego z uwagi na braki kadrowe.

Jak wyjaśnił Dyrektor, szkoła zawsze zapewniała kadre nauczycielską do realizacji programu nauczania na dany rok szkolny.

Diagnozowanie potrzeb kadrowych odbywało się w Szkole każdorazowo podczas sporządzania arkusza organizacyjnego na przełomie marca i kwietnia danego roku kalendarzowego. W przypadku potencjalnych braków kadrowych na rozpoczynający się we wrześniu nowy rok szkolny rozpoczynał się proces poszukiwania nauczycieli (np. poprzez PUP, inne placówki edukacyjne, wśród absolwentów). Jak wyjaśnił Dyrektor, *Szkoła prowadzi również własną bazę danych pracowników, którzy zgłaszają się w poszukiwaniu pracy. W sporządzanej w sierpniu każdego roku aktualizacji arkusza organizacyjnego zapewniona była pełna obsada nauczycielska do końca nadchodzącego roku szkolnego.*

(akta kontroli str. 78-93)

1.3. Szkoła posiadała opracowywane na każdy kontrolowany rok szkolny roczne plany doskonalenia zawodowego.

W okresie objętym kontrolą wszyscy nauczyciele teoretycznej i praktycznej nauki zawodu, zgodnie z art. 12. ust 3. ustawy z dnia 26 stycznia 1982 Karta Nauczyciela, a zrealizowane przez nauczycieli kierunki kształcenia i doskonalenia były zgodne z potrzebami i kierunkami działania Szkoły określonymi w rocznych planach doskonalenia zawodowego.

(akta kontroli str. 78-93, 100-117, 326-327, 336-339)

Na kształcenie i doskonalenie zawodowe w latach 2018 – 2020 Szkoła wykorzystwała łącznie 25 225 zł., co stanowiło 100% zaplanowanych na ten cel środków finansowych.

W 2021 r., do zakończenia czynności kontrolnych Szkoła wykorzystwała 1 278,00 zł. (z zaplanowanej na ten rok kwoty 26 tys. zł.).

(akta kontroli str. 326-327, 343-344)

1.4. W latach szkolnych objętych kontrolą (2018/2019, 2019/2020 oraz 2020/2021) dla klas pierwszych przyjęto do stosowania osiem programów nauczania zawodu.

W klasach rozpoczynających naukę w roku szkolnym 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021 obowiązywały programy nauczania zawodu zatwierdzone odpowiednio 28 sierpnia 2018 r., 30 sierpnia 2019 r. oraz 28 sierpnia 2020 r.

Wszystkie poddane badaniu programy nauczania zaopiniowane zostały pozytywnie przez Radę Pedagogiczną i zatwierdzone przez Dyrektora, co było zgodnie z art. 22a ust. 2-7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Przyjęte do stosowania programy nauczania ujęte zostały w obowiązujących w latach 2018 – 2021 szkolnych zastawach programów nauczania.

(akta kontroli str. 78-93, 118-184, 725)

1.5. Badanie cyklu nauczania trzech oddziałów, dla których rok szkolny 2019/2020 był pierwszym rokiem nauki⁶ wykazało, że w przyjętych szkolnych planach nauczania dla poszczególnych oddziałów ujęto wszystkie przedmioty kształcenia zawodowego zawarte w programach nauczania poszczególnych zawodów. Wymiar zajęć dydaktycznych z przedmiotów zawodowych był zgodny z ramowym planem nauczania i minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji określonych w zawodzie.

Zrealizowany w roku szkolnym 2019/2020 wymiar zajęć dydaktycznych z poszczególnych przedmiotów kształcenia zawodowego był zgodny z przyjętymi planami nauczania.

Na zajęciach praktycznych w roku szkolnym 2019/2020 wprowadzono, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół⁷, podział na grupy wynikający z zapisów odpowiednich programów nauczania dla zawodów technik rolnik oraz technik weterynarii.

(akta kontroli str. 71-77, 185-197, 725)

1.6. W roku szkolnym 2019/2020 Szkoła zapewniła uczniom warunki do realizacji praktycznej nauki zawodu.

W badanym okresie Szkoła nie realizowała zajęć praktycznych w podmiotach zewnętrznych, a zajęcia prowadzone były na jej terenie z wykorzystaniem szkolnej bazy dydaktycznej (opisanej szerzej obszarze 2 wystąpienia). W związku z powyższym Szkoła nie zawierała żadnych umów o praktyczną naukę zawodu w formie zajęć praktycznych i tym samym nie poniosła z tego tytułu jakichkolwiek kosztów. W okresie objętym kontrolą Szkoła nie poniosła również kosztów na organizację praktyk zawodowych.

(akta kontroli str. 71-72, 78-99)

1.7. W związku ze stanem pandemii COVID-19 w okresie od 12 marca 2020 r. do 31 maja 2021 r. Dyrektor Szkoły wydał 28 Zarządzeń regulujących pracę Szkoły w okresie pandemii.

Organizacja pracy szkoły w zakresie praktycznej i teoretycznej nauki zawodu odbywała się zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. *w sprawie szczegółowych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19*.⁸

Jak wyjaśnił Dyrektor Szkoły w czasie wprowadzonego nauczania zdalnego baza dydaktyczna szkoły była wykorzystywana tylko wtedy, gdy uczniowie mieli możliwość obywatela kształcenia zawodowego w szkole. Dyrektor Szkoły wyjaśnił również, że na czas nauki zdalnej Szkoła wypożyczyła uczniom 15 komputerów przenośnych. W okresie zawieszenia zajęć stacjonarnych nauczyciele prowadzili zajęcia w oparciu o prezentacje multimedialne oraz filmy zgromadzone na platformach internetowych. Dyrektor Szkoły wyjaśnił ponadto, że *kiedy pojawiły się możliwości nauki stacjonarnej kształcenia zawodowego uczniowie przyjeżdżali do szkoły na jeden dzień zajęć w tygodniu, natomiast zajęcia teoretyczne odbywały się zdalnie przez komunikatory*.

⁶ Dla zawodów: technik rolnik, weterynarii oraz technik architektury krajobrazu.

⁷ Dz. U. poz. 639, ze zm.

⁸ Dz. U. poz. 493, ze zm.

W związku ze stanem pandemii COVID-19 praktyki zawodowe uczniów Szkoły w II semestrze roku szkolnego 2019/2020 zostały przesunięte we wszystkich klasach na okres wakacji. Ponadto 28 uczniów Szkoły odbyło praktyki zawodowe w ramach staży zawodowych realizowanych u pracodawców, przedsiębiorców oraz w indywidualnych gospodarstwach rolnych.⁹

(akta kontroli str. 65-72, 285-325)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Szkoły w obszarze zapewnienia odpowiedniej do potrzeb kadry i organizacji procesu kształcenia i przygotowania w zawodach rolniczych.

Nauczyciele realizujący nauczanie przedmiotów zawodowych posiadali kwalifikacje zgodne z wymaganiami do prowadzenia zajęć teoretycznych i praktycznych. W objętych badaniem cyklach nauczania zachowano minimalny wymiar godzin koniecznych do osiągnięcia założonych efektów zajęć kształcenia zawodowego. W Szkole właściwie zorganizowano praktyczną naukę zawodu.

OBSZAR

2. Zapewnienie przez szkoły odpowiedniej infrastruktury do kształcenia i przygotowania w zawodach rolniczych.

Opis stanu
faktycznego

2.1. Stosownie do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 grudnia 2010 r. w sprawie podstawowych warunków niezbędnych do realizacji przez szkoły i nauczycieli zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych oraz programów nauczania¹⁰, pomieszczenia Szkoły do realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych spełniały wymagania dla pomieszczeń przeznaczonych na stały pobyt ludzi¹¹.

W Szkole zapewniono higieniczne warunki pobytu. Przeprowadzone w badanym okresie cztery kontrole służb sanitarnych oraz jedna Inspektora Nasiennictwa¹² nie stwierdziły nieprawidłowości lub uchybień w tym zakresie.

Zgodnie z § 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach¹³, przed rozpoczęciem roku szkolnego, Dyrektor Szkoły dokonywał kontroli obiektu pod kątem zapewnienia bezpieczeństwa. Z przeprowadzonych kontroli sporządzano protokoły¹⁴ przekazywane niezwłocznie do organu prowadzącego (Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi).

Ponadto, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane,¹⁵ budynek Szkoły oraz budynki, w których prowadzona była praktyczna nauka zawodu

⁹ Na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

¹⁰ Dz. U. z 2011 r. nr 6, poz. 23

¹¹ Badanie na podstawie przeprowadzonych oględzin w Szkole w dniach: 31 maja 2021 r., 8 czerwca 2021 r., 9 czerwca 2021 r. i 21 czerwca 2021 r.

¹² Protokoły z kontroli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łowiczu z dnia: 10 stycznia 2019 r. – ocena stanu sanitarnego internatu (bez zastrzeżeń); 26 lutego 2019 r. – stan sanitarny stołówki Szkoły – (bez zastrzeżeń); 10 kwietnia 2018 r. i 16 kwietnia 2019 r. – badanie próbek wody pitnej (bez zastrzeżeń) oraz Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Łodzi z dnia 5 marca 2021 r. (oznakowanie bulw ziemniaków konsumpcyjnych w obrocie – bez zastrzeżeń).

¹³ Dz. U. z 2003 r., nr 6, poz. 69 ze zm., w dalszej części Rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny

¹⁴ Protokoły z kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów szkoły z dnia: 31 sierpnia 2018 r., 30 sierpnia 2019 r. i 31 sierpnia 2020 r.

¹⁵ Dz. U. z 2013 r., poz. 1409 ze zm.

poddawane były okresowym, rocznym i pięcioletnim, kontrolom stanu technicznego. Stan techniczny obiektów Szkoły wg. protokołów przeglądów był zadowalający, zapewniał bezpieczne użytkowanie, a stwierdzone usterki zostały usunięte.

Szkoła posiadała odpowiednie warunki lokalowe oraz pracownie przedmiotowe wyposażone w pomoce dydaktyczne i sprzęt, umożliwiające realizację podstawy programowej kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego i przyjętych w Szkole programach nauczania w zawodach rolniczych¹⁶ (zarówno teoretycznych i praktycznych).

Teren Szkoły został ogrodzony, poza trzema odcinkami, tj.: 10 metrów przy internacie, 50 metrów pomiędzy magazynem pasz objętościowych w stronę placu manewrowego oraz ok. 35 – 40 metrów przy wjeździe na teren szkoły od strony drogi publicznej do budynków terenu wspólnoty mieszkaniowej (dalej patrz sekcja nieprawidłowości). Do czasu zakończenia czynności kontrolnych¹⁷, brakujące ogrodzenie zostało uzupełnione.

(akta kontroli str. 65-70, 409-421, 423-618, 711-720, 725)

2.2. Szkolna baza dydaktyczna i wyposażenie była dostępna dla uczniów, sprawna technicznie oraz umożliwiała realizację podstawy programowej i przyjętych w Szkole programów nauczania w poszczególnych zawodach.

W związku z pandemią COVID – 19, w okresie 12 – 24 marca 2020 r. (rok szkolny 2019/2020) zawieszono całkowicie zajęcia, a następnie, do 7 czerwca, realizowano je zdalnie przy użyciu komunikatorów oraz poczty elektronicznej oraz kart pracy wysyłanych uczniom do wypełnienia. Od 25 maja 2020 r. przywrócona została nauka jazdy ciągnikiem, a od 1 czerwca 2020 r. nauka pracy maszynami rolniczymi oraz możliwość odbywania praktyk u pracodawców oraz konsultacje indywidualne. 8 czerwca 2020 r. zostało przedłużone nauczanie zdalne do końca roku szkolnego.

W roku szkolnym 2020/2021 zajęcia praktyczne były realizowane stacjonarnie w klasach do 23 października 2020, a następnie do 30 stycznia 2021 zdalnie (w tym okresie zezwalano na naukę stacjonarną jedynie uczniom klas IV i III przygotowującym się do egzaminu potwierdzającego kwalifikację w zawodzie).

Od 1 lutego do 26 marca 2021 Szkoła mogła prowadzić stacjonarnie praktyczne zajęcia, a następnie do 25 kwietnia zajęcia odbywały się zdalnie.

Od 26 kwietnia do końca roku szkolnego przywrócono nauczanie stacjonarne.

Jak wyjaśnił Dyrektor Szkoły okres nauczania zdalnego był niekorzystny w realizacji podstaw programowych kształcenia zawodowego. Nie wszyscy uczniowie byli dobrze przygotowani do pracy zdalnej, a wielu uczniom brakowało sprzętu komputerowego i nie dysponowali łączem internetowym pozwalającym na swobodne łączenie się z nauczycielami. Kiedy pojawiły się możliwości nauki stacjonarnej kształcenia zawodowego, uczniowie przyjeżdżali do szkoły na jeden dzień zajęć w tygodniu, a zajęcia teoretyczne realizowano przez komunikatory.

(akta kontroli str. 65-70, 412-421, 423-439, 716-720, 725)

2.3. W okresie kontrolowanym Dyrektor Szkoły dokonywała identyfikacji potrzeb w zakresie wyposażenia i sprzętu niezbędnego do realizacji podstawy programowej i przyjętych w szkole programów nauczania, realizując kolejne zadania inwestycyjne lub projekty. I tak Szkoła zrealizowała:

a) Projekt unijny „*Nauczanie rolnicze XXI wieku – absolwent na rynku pracy*” zakupiono m.in. rozrzutnik obornika, rozsiewacz nawozów mineralnych,

¹⁶ Badanie przeprowadzono w ramach programów nauczania trzech zawodów: Technik Rolnik, Technik Weterynarii, Technik Architektury Krajobrazu.

¹⁷ Oględziny terenu przeprowadzone w dniu

symulator kombajnu zbożowego oraz sprzęt do pielęgnacji terenów zieleni, aparat USG.

- b) Ze środków budżetu Szkoły otrzymanych od organu założycielskiego m.in. dobudowano nową część internatu szkoły i przebudowano istniejącą, przebudowano drogę dojazdową do pracowni rolniczej, zakupiono ciągnik do prac polowych, utwardzono teren wokół Szkoły i pracowni rolniczej, przebudowano część silosów na kiszonkę oraz zakupiono laptopy w ramach programu „Aktywna Tablica”. Przebudowano również budynek napraw pojazdów i maszyn rolniczych wraz z halą maszyn.
- c) Ze środków unijnych Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zakupiono beczkę asenizacyjną.
- d) W ramach projektu „*Rewitalizacja drzewostanu, modernizacja zbiornika wodnego oraz zwiększenie bioróżnorodności roślinnej w ZSCKR (...)*” ze środków WFOŚiGW w Łodzi wykonano modernizację zbiornika wodnego i pielęgnację drzew i krzewów w części parkowej, założono trawniki oraz skrzynie podniesione z nasadzeniami roślin oraz zakupiono i nasadzono drzewa.
- e) W ramach projektu unijnego pn. „*Nauczanie rolnicze XXI wieku – modernizacja i rozbudowa bazy kształcenia zawodowego w ZSCKR (...)*” m.in. przebudowano, rozbudowano i zakupiono wyposażenie chlewni, rozbudowano poligon nauki jazdy, wybudowano budynek diagnostyki i naprawy pojazdów i maszyn rolniczych wraz z halą maszyn, zakupiono wóz paszowy samojezdny, ciągnik do rolnictwa precyzyjnego oraz siewnik do wysiewu bezpośredniego.
- f) W ramach projektu unijnego pn. „*Nauczanie rolnicze XXI wieku – młodzi na start*” m.in. zakupiono wózek widłowy, ciągnik do nauki jazdy oraz kosiarkę rotacyjną.
(akta kontroli str. 326-328, 342, 345-408)

W okresie kontrolowanym Szkoła występowała do organu prowadzącego (Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi) w sprawie uzupełnienia, modernizacji i inwestycji związanych m.in. w sprawie: przebudowy poligonu do nauki jazdy, budowy budynku napraw pojazdów i maszyn rolniczych wraz z halą maszyn, przebudowy i wyposażenia chlewni, rozbudowy internatu wraz ze stołówką, zakupu przyczepy samobierającej, przebudowy drogi dojazdowej do pracowni rolniczej, zakupu ciągnika rolniczego¹⁸. Ww. zadania zostały zrealizowane.

Jak wyjaśnił Dyrektor Szkoły *pisma do organu prowadzącego w sprawie uzupełnienia bazy kształcenia zawodowego składane były głównie przy ustalaniu budżetu na kolejny rok. (...)*. Szkoła realizowała projekty współfinansowane z funduszy unijnych, które obejmowały wzbogacanie bazy dydaktycznej oraz występowała o zabezpieczenie środków na ich współfinansowanie.

W latach 2018 – 2021 (I poł.) w szkole realizowany był *Program rozwoju Zespołu Szkół Centrum Kształcenia rolniczego im. Jadwigi Dziubińskiej w Zduńskiej Dąbrowie na lata 2017 – 2022 r.*¹⁹ zawierający m.in. określenie kierunków rozwoju Szkoły w zakresie rozbudowy bazy dydaktycznej oraz wyposażenia w maszyny i urządzenia niezbędne do realizacji procesu kształcenia.

Szkoła przygotowała *Diagnozę*²⁰ na potrzeby aplikacji w konkursie „Nauczanie rolnicze XXI wieku – młodzi na start” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego. Dokument zawierał m.in. inwentaryzację sprzętu oraz zgłaszanych przez nauczycieli potrzeb w zakresie unowocześnienia i doposażenia bazy dydaktycznej Szkoły w celu zapewnienia nowoczesnego kształcenia w zawodach rolniczych.

¹⁸ Pisma z 14 lutego 2019 r. 19 lipca 2019 r. i 10 grudnia 2019 r.

¹⁹ Dokument z dnia 1 września 2017 r.

²⁰ Dokument z dnia 4 czerwca 2019 r. – przedstawiony na Radzie Pedagogicznej w dniu 27 czerwca 2019 r.

Jak wyjaśnił Dyrektor Szkoły *nauczyciele występowali z postulatami uzupełnienia bazy kształcenia zawodowego. Postulaty i wnioski były składane dla celów przeprowadzenia diagnozy potrzeb (...) Diagnoza była przeprowadzana co dwa lata i obejmowała wszystkie zawody oraz wszystkich nauczyciel kształcenia zawodowego. Drugą formą zgłaszania potrzeb nauczycieli, to zgłaszanie potrzeb bieżących (...) w ciągu roku szkolnego. Nauczyciele widząc konieczność zakupu pomocy dydaktycznych lub sprzętu zgłaszają zakup przez formularz zgłoszeniowy. Zakup jest akceptowany przez Dyrektora i przekazywany do realizacji.*

W latach 2018 – 2021 (I poł.) Szkoła przeprowadzała w sposób indywidualny ankiety wśród nauczycieli w zakresie uzupełniania bazy dydaktycznej Szkoły.

Jak wyjaśnił Dyrektor Szkoły przeprowadzane ankiety (w roku 2018 i 2019) zostały wykorzystane do przygotowania *Diagnozy potrzeb* w ramach ww. wniosku unijnego.

W okresie kontrolowanym na posiedzeniach Rady Pedagogicznej nauczyciele nie występowali z postulatami dotyczącymi doposażenia bazy dydaktycznej szkoły.

Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że główną przyczyną zaistniałej sytuacji było przygotowanie i realizacja zaakceptowanego przez Radę „Planu rozwoju Szkoły”, a Dyrektor na kolejnych posiedzeniach informował o postępie w jego realizacji.

Szkoła w latach 2018 – 2021 (I poł.) współpracowała z partnerami (zarówno prywatnymi przedsiębiorcami jak i publicznymi) w zakresie uzupełniania bazy dydaktycznej. Współpraca polegała m.in. na szkoleniach kierowanych do młodzieży i nauczycieli oraz uczestnictwa w konferencjach, dostarczaniu aktualnych materiałów promocyjnych i marketingowych, udziału młodzieży, nauczycieli i innych osób w pokazach polowych organizowanych na terenie szkoły nowoczesnego sprzętu rolniczego oraz wystawach i targach i pokazach rolniczych, dostarczaniu bieżącej prasy rolniczej.

Jak wyjaśnił Dyrektor Szkoły *próbowano również nawiązać „współpracę twardą”, polegającą na pozyskaniu dydaktycznego ciągnika rolniczego, (...) jednak ze względu na koszty dostawy sprzętu, nie udało się jej zrealizować. (...) Bardziej wymiernym i efektywnym sposobem pozyskiwania wyposażenia w zakresie kształcenia zawodowego jest pozyskiwanie nowych pomocy w ramach środków UE lub w ramach środków krajowych z różnych Programów.*

(akta kontroli str. 345-408, 619-672)

2.4. Szkoła w okresie kontrolowanym dysponowała m.in. następującą bazą dydaktyczną: budynki - szkoły, praktycznej nauki zawodu, obory dydaktycznej, chlewni dydaktycznej, warsztatów mechanicznych z halą maszyn, stajni, architektury krajobrazu oraz silosy, paszarni, stodoły, ogrodu dydaktycznego i placu manewrowego. Łączna oszacowana wartość Szkolnej bazy dydaktycznej (budynków i nieruchomości) wyniosła 9 773 009,51 zł²¹.

Łączna wartość wyposażenia Szkoły w pomoce dydaktyczne (w tym urządzenia i maszyny) wynosiła 12 879 555,04 zł²² ze średnim czasem użytkowania 8,9 lat²³.

Wydatki majątkowe w poszczególnych latach objętych kontrolą na zakupy sprzętu wzbogacającego bazę dydaktyczną Szkoły oraz jej modernizację wyniosły

²¹ Wartość środków trwałych po umorzeniu wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.

²² Wartość pomocy dydaktycznych, sprzętu i maszyn, co do których Szkoła posiadała wyliczoną wartość księgową.

²³ Wyliczona średnia czasu użytkowania bazy dydaktycznej została podana dla składników, co do których Szkoła była w stanie określić w sposób precyzyjny czas jej użytkowania. Czas użytkowania pozostałych składników, wg. danych przekazanych przez Szkołę, którego nie było możliwości określić, nie został uwzględniony w średniej.

odpowiednio: 1 658 221,0 zł (2018 r.)²⁴; 3 646 345,02 zł (2019 r.)²⁵; 4 492 750,47 zł (2020 r.)²⁶; 350 427,0 zł (2021 r.)²⁷. Łączna wartość wyniosła 10 147 743,49 zł.
(akta kontroli str. 340-341, 345-444, 699-703)

Szkoła zrealizowała w latach 2018 – 2021 (I poł.) wydatki na zakup szkolnej bazy dydaktycznej zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi, określonymi w rozdziale 5 działu I ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²⁸. Objęte badaniem 10 wydatków zostało rzetelnie skalkulowanych, dokonanych terminowo i do wysokości kwot ujętych w planie finansowym.
(akta kontroli str. 340-341, 422, 699-710, 721-724)

W okresie kontrolowanym sprzęt dydaktyczny (w tym baza maszyn i urządzeń rolniczych Szkoły, tj. m.in. pojazdy i środki transportu) był wykorzystywany zgodnie z przeznaczeniem i w planowanym zakresie oraz przez osoby odpowiednio przeszkolone w obsłudze sprzętu (uprawnienia instruktora nauki jazdy kat. T oraz prawo jazdy w kat. T). Szkoła wykonywała wymagane przeglądy techniczne określone przepisami (okresowe badania techniczne), a osoby wyznaczone do obsługi ciągników i maszyn dokonywały bieżących napraw i konserwacji sprzętu.
(akta kontroli str. 434-439, 673-698, 716-720, 725)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Teren Szkoły nie był w pełni ogrodzony, tj.: na odcinku 10 metrów przy internacie, na odcinku 50 metrów pomiędzy magazynem pasz objętościowych w stronę placu manewrowego oraz ok. 35 – 40 metrów przy wjeździe na teren szkoły od drogi publicznej do budynków terenu wspólnoty mieszkaniowej. Stanowiło to naruszenie art. 7 ust 1 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach²⁹.

Jak wynika z wyjaśnień Dyrektora Szkoły wynikało to z kwestii zmieniającej się sytuacji dotyczącej własności i podziału działek, na których znajdują się rozmieszczone obiekty, dostępu do nieruchomości innych wspólnot mieszkaniowych oraz ogólnodostępnego parku wiejski (otwartego dla uczniów, rodziców, pracowników Szkoły i mieszkańców Dąbrowy). Do czasu zakończenia kontroli NIK ww. brakujące elementy ogrodzenia zostały przez Szkołę uzupełnione.

(akta kontroli str. 409-411, 440-443, 711-715, 725)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Szkoły w zakresie zapewnienia odpowiedniej infrastruktury do kształcenia i przygotowania w zawodach rolniczych.

²⁴ Zakup kosiarki samobieźnej, rozsiewacza nawozów, symulatora kombajnu zbożowego, rozrzutnika obornika oraz przebudowa i rozbudowa internatu.

²⁵ Zakup ciągnika rolniczego Valtra oraz przebudowa placu manewrowego, internatu (kontynuacja) oraz rozbudowa i przebudowa budynku chlewni.

²⁶ Zakup wozu paszowego, zestawu uprawowo – siewnego oraz przebudowa i rozbudowa internatu (kuchnia i stołówka), rozbudowa i przebudowa budynku chlewni (kontynuacja), montaż monitoringu wizyjnego do budynku internatu, zakup pawilonów socjalnych na boisku szkolnym oraz przebudowa drogi dojazdowej do pracowni rolniczej.

²⁷ Zakup ciągnika rolniczego New Holland, kosiarki rotacyjnej czołowej oraz wózka widłowego.

²⁸ Badaniem objęto próbę 10 wydatków zrealizowanych w latach 2018 – 2021 (I poł.) o najwyższej wartości na zakup: rozsiewacza do nawozów, rozrzutnika obornika, dwóch ciągników rolniczych (Valtra i New Holland), wozu paszowego, zestawu uprawowo – siewnego, wozu asenizacyjnego JOSKIN, wózka widłowego oraz przebudowano i rozbudowano chlewnię i plac manewrowy. Zakupy oraz przebudowy zrealizowano na podst. art. 39 Ustawy o zamówieniach publicznych – przetarg nieograniczony (Dz.U. Dz.U. z 2021 poz. 1129 oraz późniejsze) na łączną wartość 3 913 664 zł brutto.

²⁹ Rozporządzenie z dnia 31 grudnia 2002 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 1604).

Szkoła zapewniła bezpieczne i higieniczne warunki pobytu, a posiadana baza techniczno-dydaktyczna umożliwiła osiągnięcie celów kształcenia w zawodzie technik rolnik, technik weterynarii oraz technik architektury krajobrazu.

Dyrektor Szkoły zapewnił odpowiednią bazę dydaktyczną, a zajęcia realizowano w bezpiecznych i higienicznych warunkach. Wydatki na jej wzbogacenie/doposażenie i prawidłowe utrzymanie zostały poniesione zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi. Dyrektor Szkoły sukcesywnie dokonywał zakupów i modernizacji sprzętu i obiektów bazy dydaktycznej.

Szkoły nie posiadała pełnego ogrodzenia terenu, jednakże do czasu zakończenia czynności kontrolnych NIK, zostało ono uzupełnione.

IV. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków, w związku z usunięciem nieprawidłowości związanej z niepełnym ogrodzeniem terenu Szkoły podczas prowadzenia czynności kontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, 18 lipca 2021 r.

Kontroler

Michał Maćkiewicz

Doradca ekonomiczny

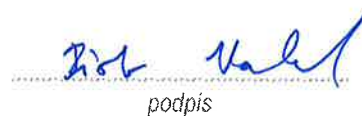
podpis

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Łodzi

p.o. Dyrektor

Piotr Walczak

podpis

